

Rari mysteria. Quare si pila vitrea seu plumbea B. A. D. sit aut sole aut igne calefacta, necesse est vt aeris densi pars in pila seu globo illo per tubam inflexam B. E. F. expiret in ollam aquæ plenam, atque ita per aquæ superficiem in forma bullarum exeat, At vero refrigerente globo vel pila illa paulatim, necesse est vt aer calore prius attenuatus iam iterum incrasset, sed quoniam pars aeris expirata est, ideo inter F. & A. spatiū atq; etiā in toto globo illo non sufficiens reperitur aeris portio, quæ aerem in vase contentum adeo spissum reddere potest, quam fuit antea, vnde fit, vt tantum aquæ in tubam inflexam sublimetur, quantum aeris subtiliatione effluerit per aquæ superficiem: at vero illam aquam ita eleuatam paulatim atque gradatim iterum (radiis solaribus aut igne calefacientibus pilam) descendere videbitis, propter reiteratam subtiliationem aeris in pila: imo vero eo profundius descendet quo aer in pila comprehensus magis erit calefactus.

Sed quoniam non adeo fortasse facile est factu hoc instrumentum, nos aliud eiusdem plane naturæ & conditionis, & vulgari apprehensionī familiaris in hunc modum construximus.

CAP. I.

De Instrumenti experimentalis Fabrica.

IN primis in promptu habendum est vas aliquod vitreum vel terreum, vnius Lagenæ quantitatem continens, cuius figura erit huiusmodi.

Quod vas aqua limpidissima taliter est implendum, vt non nisi vnica eiusdem quarta relinquatur vacua: at vero, quoniam aqua simplex tempore hiemali glaciei impressionibus est obnoxia, vnde fit, vt gelu fixata neque sursum neque deorsum mouere queat, ideo vitrioli azurei quantitas in ea est dissoluenda, cuius vnione non modo repelluntur atque propulsantur intensiores frigoris impulsus, verum etiam aquæ aspectus iucundior & intuentibus altioris inuentionis atque artificii videbitur quam reuera est.

Tum postea ne istiusmodi machinæ fundamentum & operationis ratio omnibus pateat vas illud ita aqua impletum in pyxidem ligneam rotundam tanquam arcam occultam est includendum atque occultandum, forma cuius erit eiusmodi, In ipsius summitatis centro foramen, ad matraceuti infra describendi magnitudinem adaptatum, est faciendum: Pyxidis figura hic sequitur.

Denique